

Iktatószám	Budapestre vonatkozó ujságcikkek		Osztályozás
	Szerző		Hely
	Cím <i>A Népháza fölavatása.</i>		Idő
	Forrás: <i>Budapesti hírlap.</i>		Személy
	Bp.	1911	11/23
	(Hely)	(Idő)	(Köt. v. füz.)

331.836

"1911"

FŐVÁROSI ÜGYEK. A Népháza fölavatása.

Szép ünnepe volt ma a fővárosnak. Ma avatta föl *Bárczy* István polgármester az első Népházat. Az igazi szociális közjótékonyosság első hajléka a Lipótváros külső részén, a Vág-utca 12. és 14. számú telkén épült fényes és hatalmas palota, a melyben otthont talál a kis csecsemő, a míg szülei munkában vannak, ott lesz a munkásokkal sűrűn lakott vidék óvóiskolája, napközi otthona, népkonyhájában jól és olcsón étkezhetik gyermekével a munkában elfáradt szülő, foglalkoztató-műhelyében munkát, hajlékot és ételmet kap, a ki dolgozni akar, de nincsen munkája. Esténként és ünnepnapon a Népházban gyülekezik a kerület szegény népe szórakozni. Dus könyvtár áll rendelkezésére, a ki tanulni, olvasni akar, és népies előadásokban, hangversenyekben gyönyörködhetnek majd azok, akiknek eddig nem volt pénzük szellemi táplálkozásra.

Kétségtelen, hogy rövid idő alatt teljesíteni fogja az új intézmény hivatását s a fényes palota igazán a nép háza lesz. Hisz annyi szeretettel, annyi gondossággal, buzgósággal, tudással és áldozatkészséggel törekedtek arra, hogy úgy rendezzék be a Népházat, hogy az kényelmes és kellemes otthona legyen a szegényeknek. Maga a polgármester volt az akció irányítója s nehéz munkájában lelkes és buzgó munkatársai voltak *Wildner* Ödön főjegyző, *Kabdebó* Gyula mérnök és a főváros közjótékonyági ügyének egyik leglelkesebb apostola, *Hanvai* Sándor elöljáró. Alaposan tanulmányozták a külföldi hasonló intézményeket, s a mi jót és hasznosat láttak és tapasztal-

tak, értékesítették. Nem másoltak. A Népháza teljesen önálló alkotás, a mely mindenben a főváros különleges viszonyaihoz alkalmazkodik, szorosán beilleszkedik a közigazgatásba és egészen hazai talajból nőtt ki.

A monumentális épületnek három külön bejárata van. Az első kapu a gyermek-otthonhoz, az első emeleti étkezőhöz, a könyvtárhoz, a nyilvános tanácsadóhoz és a személyzet lakásaihoz vezet, a második kapun a népkonyhába és a főzőhelyiségekbe jutunk, a harmadik kapu pedig a foglalkoztató-műhely és éjjeli szálló bejárata. A Népházának három hatalmas étkezőterme van. A földszinten egész napon át szolgáltatnak ételmet. Reggel és este kávé, tejet és teát, délben itt kapnak ebédet a foglalkoztató-műhelyben dolgozó munkások, a munkaképtelenek, a kiknek az elöljáróság ingyen ebédre ad utalványt. Az első emeleten van a nyilvános étkező, a hol néhány fillérért mindenki étlap szerint étkezhetik. Itt ingyen senki sem kap semmit, de az árak minimálisak. Egy csésze leves hat fillér, egy adag főzelék nyolc fillér, nagy adag főzelék hussal 28 fillér, kis adag főzelék hussal 16 fillér, egy adag tészta 16 fillér, egy csésze kávé cukorral tíz fillér, egy pohár tej hat fillér. A nyilvános étkező mellett van a gyermek-étkező, a hol a gyermek-otthonban gondozott gyermekek s a szomszédos iskolák növendékei étkeznek. A távolabb fekvő iskolákba kocsin szállítják a Népházából az ételt.

A Népházat a főváros építtette ötszázezer korona költséggel és százezer koronát fordított a berendezésére. Főntartásáról azonban a társadalom, az V. kerületi közjótékonyági egyesület fog gondoskodni. A mai avató-ünnepen megjelent a Lipótváros

előkelő férfi- és hölgyközönsége s nagy lelkesedéssel vállalkozott a rá váró munkára és áldozathozatalra. Az ünnepen megjelent a belügyminiszter képviselőiben *Némethy* Károly államtitkár, *Samassa* Adolf miniszteri osztálytanácsos, a pénzügyminiszter képviselőiben *Vértessy* Emil miniszteri tanácsos, ott voltak még *Kohl* Medárd püspök, *Fülepp* Kálmán főpolgármester, *Boda* Dezső főkapitány, *Garancsy* Mihály és *Bakos* János miniszteri tanácsosok, a közmunkatanács képviselői, *Melly* Béla árvaszéki elnök, *Devecsis* Ferenc középítési igazgató, a tanács valamennyi tagja, a kerületi elöljárók. A lipótvárosi bizottsági tagok testületileg jelentek meg, de részt vett az ünnepen valamennyi kerület képviselője.

Bárczy István polgármester hosszabb beszéd kíséretében adta át a Népházat az V. kerületi közjótékonyági egyesületnek. Hivatkozott arra, hogy a mikor a főváros polgársága lakásépítő- és szociálpolitikai programját összeállította, tervbe vette minden kerületben egy-egy népház építését, hogy a kerület szociálpolitikai és társadalmi tevékenységének gyújtópontja legyen, szolgáljon a munkátalanok ideiglenes munkahelyéül és a gondozás nélküli gyermekek otthonául. Célja a népházának, hogy a vagyontalan lakosság testi és szellemi kielégülést találjon annak étkezőjében és könyvtárában. A főváros nemcsak azért építette az első Népházat ebben a kerületben, mert itt nagy a szegénység, hanem mert azt akarta, hogy a mire a többi Népháza elkészül, már nagy eredményeket mutathassanak föl. Az V. kerület pedig garanciát nyújt mindazoknak a reményeknek a teljesülésére, a melyeket a főváros polgársága a Népháza intézményéhez fűz. Garanciát nyújt erre nézve az a tevékenység, a melyet a kerület jótékony egyesületei kifejtének, de meg a kerület elöljárója, *Hanvai* Sándor, is összeforrott teljesen a társadalmi törekvéseknek ezzel az irányával. Köszönetet mondott mindazoknak, a kik a Népháza létesítésében résztvettek, a tervező építé-

szeknek, a vállalkozóknak, a munkásoknak, a kormány, az egyház és a társadalom képviselőinek. (Lelkes éljenzés.)

Az V. kerületi jótékony egyesület nevében a Népházat Sándor Pál országgyűlési képviselő vette át. A midőn, ugymond, ismeretessé vált Bárczy István szociálpolitikai programja, az V. kerület deputációban kérte, hogy az első Népház a Lipótvárosban létesüljön. Sokan pesszimiztikusan fogadták a kérelmet és azt mondták, hogy az egész csak terv marad. Alig telt el azonban két év, és itt vagyunk már a fényes palotában, a melyet a szegénységnek épített a főváros. A népházának a létesítése nemcsak fővárosi, de országos vívmány is, mert talán meg fog indítani egy olyan mozgalmat, a mely megoldja az ország legégetőbb kérdését, a szegénységet. A mű azonban még nincsen befejezve. Sokkal nagyobb társadalmi erőt követel a föntartás, mint a megalkotás. Meg kell hódítani mindenekelőtt a nagyközönséget, hogy az óriás büdzsetet, a mellyel a Népház dolgozik, elő lehessen teremteni. Nálunk mindig ugyanaz a tizezer ember nyitja csak ki tárcáját jótékony áldozatokra. A hol csak a társadalomnak volna haszna, ott a mi országunkban senkit nem lehet áldozatokra birni. Ha azonban a közönség látná, hogyan él Budapesten a lakosság nagy része, támogatná ezt a mozgalmat. Az ez iránti érdeklődést kell tehát bennük fölkelteni. A másik nagy nehézség, a mellyel meg kell küzödni, az, hogy meg kell győzni a polgárságnak azokat az ellenfeleit, a kik azt mondják, hogy a polgárság csak alamizsnát nyújt a jótékonyssággal és hogy fegyvert kovácsol a jótékony tevékenységből az alacsonyabb néposztályok ellen. Meg kell őket győzni, hogy itt társadalmi, felekezeti és osztálykülönbség nélkül részesül mindenki jótéteményben. Köszönetet mondott a főváros vezetőségének az intézmény létesítésért s az V. kerületi jótékony egyesület nevében a Népházat átvette.

A jelen voltak ezután megtekintették az új épületet és nagy elismeréssel nyilatkoztak az épület célszerű beosztásáról és modern, mintaszerű berendezéséről.